

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2012. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Информативна белешка за судската пракса на Судот бр. 103
декември 2007

Dickson v. the United Kingdom - 44362/04

Пресуда 4.12.2007 [GC]

Член 8

Член 8-1

Почитување на семејниот живот

Почитување на приватниот живот

Одбивање да се одобрат услови за вештачко оплодување за на осуденик на отслужување затворска казна да му се овозможи да стане татко: *повреда*

Факти: Апликантите се брачна двојка што се сретнала преку мрежата за допишување на осуденици кои отслужуваат затворски казни. Сопругот е осуден за убиство и не е предвидено негово отпуштање од затвор се' до 2009. Тој нема деца. Неговата сопруга ја има отслужено својата казна и има три деца од други врски. Апликантите побарале преку услугата на вештачко оплодување да им се овозможи да имаат заедничко дете, тврдејќи дека тоа инаку не би било можно, земајќи го предвид најраниот датум за отпуштање на сопругот (2009) и возраста на неговата сопруга (таа е родена во 1958). Државниот секретар го одбил нивното барање, објаснувајќи дека во рамки на неговата генерална политика барањата за вештачко оплодување на затвореници може да се одобрат само во „исклучителни околности“. Дадената основа за одбивање е дека врската на апликантите никогаш не била тестирана во вообичаеното опкружување на секојдневниот живот, дека не се предвидени доволни услови за добросостојба на детето кое евентуално би било зачнато, дека мајката и детето би имале само ограничена мрежа за поддршка и дека таткото на детето не би бил присутен во важен дел од неговото или нејзино детство. Исто така, се зело предвид дека со ова би се заобиколиле важните казнени и одвраќачки елементи на казната изречена на првиот апликант, доколку нему му се дозволило да стане татко преку вештачко оплодување додека е во затвор. Апликантите неуспешно го обжалиле ова.

Право: Член 8 е применлив во смисла дека одбивањето на услугата на вештачко оплодување се однесува на приватните и семејни животи на апликантите, концепти што го опфаќаат и правото на почитување на нивната одлука да станат генетски родители. Правата од Конвенцијата се задржани и во врска со затворските казни, така што сите евентуални ограничувања морало да се оправдани, било врз основа дека тоа е неопходна и неизбежна последица од затворската казна или дека постоела соодветна врска меѓу ограничувањето и околностите на затвореникот. Ограничувањето не можело да биде засновано исклучиво врз она што би го навредило јавното мнение. Клучното прашање е дали е постигната праведна рамнотежа меѓу спротивставените јавни и приватни интереси.

(а) *Спротивставени интереси* – Што се однесува до интересите на апликантите, на домашно ниво беше прифатено дека вештачкото оплодување останува единствена реална надеж да имаат заедничко дете, имајќи ја предвид возраста на сопругата и датумот на отпуштање од затвор на сопругот. Евидентно беше дека е ова прашање од витална важност за нив. Владата цитираше три оправдувања за политиката, имено, дека губењето на можноста за добивање деца е неизбежна и неопходна последица на затворската казна, дека јавната верба во затворскиот систем ќе биде поткопана доколку на затворениците виновни за сериозни дела им се дозволи да зачат деца и дека долготото отсуство на родителот би имало негативно влијание како врз детето, така и врз општеството како целина. Во однос на првата точка, Судот забележа дека, иако неможноста да се добие дете е последица на затворската казна, таа последица не е неизбежна, зашто не се сугерира дека дозволувањето на вештачко оплодување би предизвикало некакви безбедносни проблеми или наметнало некои значајни административни или финансиски оптоварувања на Државата. Што се однесува до прашањето на јавната верба во затворскиот систем, Судот ја потцрта еволуцијата во Европската казнена политика кон зголемувањето на релативната важност на рехабилитационата цел на затворањето, особено кон крајот на долготрајна затворска казна. На крајот, иако Државата има обврски да обезбеди делотворна заштита на децата, тоа не може да оди толку далеку што да ги спречи родителите во обидот да зачат во околности како овие во случајот на апликантите, особено ако сопругата е на слобода и би можела да се грижи за евентуално зачатото дете додека да биде отпуштен од затвор нејзиниот сопруг.

(б) *Балансирање на конфликтните интереси и маргина на проценка* – Ова беше област во која државите – потписнички можат да уживаат широка маргина на проценка зашто, иако Судот го има изразено своето одобрување за еволуцијата во неколку европски земји кон овозможувањето слободни (брачни) посети, што би можело да ја елиминира потребата од услуги на вештачко оплодување, тој се' уште не ја толкува Конвенцијата во смисла дека таа бара од земјите – потписнички да овозможат вакви посети. Сепак, политиката како што е структурирана, ефективно исклучи било какво стварно вагање на спротивставените лични и јавни интереси и ја спречи потребната проценка на пропорционалноста на ограничувањето во секој поединечен случај. Особено, тој постави невообичаено висок товар на „исклучителност“ на барателите на вештачко оплодување, зашто тие морале да демонстрираат и дека лишувањето од услугите на вештачко оплодување може целосно да го спречи зачнувањето и дека околностите на нивниот случај биле „исклучителни“ во смисла на определени критериуми. Оттука, политиката воспостави праг толку висок што не дозволи балансирање на спротивставените интереси или проценка на пропорционалноста на ограничувањето од страна на Државниот секретар или домашните судови. Ниту пак се чини дека ваквата активност на балансирање или проценка на

пропорционалноста била извршена кога политиката била првично дефинирана. Фактот што со неа може да се засегнати само неколку лица тука не прави разлика. Отсуството на ваква проценка мора да се смета дека спаѓа надвор од секоја прифатлива маргина на проценка, така што не е воспоставена праведна рамнотежа меѓу вклучените спротивставени јавни и приватни интереси.

Заклучок: повреда (дванаесет наспрема пет гласа).

Член 41 – EUR 5,000 заеднички, во врска со непарична штета.

На овој линк може да се најдат [Case-Law Information Notes](#)

© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2012

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.